

Nota reserves en voorzieningen Delfland 2016

Inhoud

1 Inleiding	3
2 Kader	4
2.1 Wettelijk kader	4
2.2 Waterschapsbesluit	4
2.3 Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie	5
2.4 Onderscheid reserves en voorzieningen	5
2.5 Functies reserves en voorzieningen	6
2.6 Minimum en maximumposities reserves en voorzieningen	7
3 Beleid ten aanzien van reserves	8
3.1 Algemeen	8
3.2 Algemene reserves	8
3.3 Egalisatiereserves	9
3.3.1 Binnen Delfland worden de volgende (tariefs-)egalisatiereserves onderscheiden:	9
3.4 Overige bestemmingsreserves	11
4 Beleid ten aanzien van voorzieningen	13
4.1 Algemeen	13
4.2 Indeling voorzieningen	13
5 Rente reserves en voorzieningen	16

1 Inleiding

In het Waterschapsbesluit zijn richtlijnen opgenomen voor de reserves en voorzieningen. De richtlijnen voor de reserves en voorzieningen zijn voor Delfland opgenomen in artikel 14 van de 'Verordening Beleids- en Verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland'.

Reserves en voorzieningen worden vaak in één adem genoemd, maar hebben beiden een ander karakter.

Reserves hebben een meer bestuurlijk karakter. Reserves ontstaan, worden ingesteld, gevoed of verminderd op basis van besluiten van het algemeen bestuur, verder de VV. De vorming, voeding, opheffing en onttrekking vindt plaats door middel van resultaatsbestemming. Op grond van de regelgeving worden de reserves onderscheiden naar algemene reserves, bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie en overige bestemmingsreserves.

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat voorzieningen een kostenkarakter hebben en gevormd worden voor specifieke kostenposten, verplichtingen, verliezen of risico's waarvan het moment van optreden en de omvang van de kosten nog niet exact vaststaan.

Voorzieningen worden gevoed door dotaties die ten laste van de exploitatie worden gebracht. Het voorgeschreven beleid ten aanzien van reserves en voorzieningen is op grond van genoemd artikel 14 uitgewerkt in de Nota reserves en voorzieningen (R&V).

De huidige Beleidsnota reserves en voorzieningen is vastgesteld in de verenigde vergadering van 25 november 2010.

De vaststelling van een geactualiseerde Nota Risicomanagement Delfland in 2014, de instelling van een aantal nieuwe reserves en voorzieningen sinds 2010 en het voorkeursbeleid voor het omgaan met renteberekening over het eigen vermogen hebben geleid tot deze geactualiseerde nota R&V.

De actualisatie geeft tevens invulling aan de wens van de VV om de bestaande reserves en voorzieningen te beoordelen op hun noodzakelijkheid (doel) en hun minimaal en maximaal benodigde omvang.

Tenslotte worden op basis van de actualisatie van de nota voorstellen gedaan voor het opheffen dan wel samenvoegen van een aantal reserves en voorzieningen.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 behandelt het wettelijk kader en de definities en functies van reserves en voorzieningen. In hoofdstuk 3 en 4 worden de aanwezige reserves en voorzieningen van Delfland toegelicht en indien noodzakelijk aangepast. Hoofdstuk 5 gaat in op de manier waarop Delfland in haar financiering voorziet en de rentetoerekening over de reserves en voorzieningen.

De in de kaders vermelde besluitpunten zijn de door de VV vastgestelde besluiten bij de vaststelling van de nota R&V.

2 Kader

2.1 Wettelijk kader

Het wettelijk kader ten aanzien van reserves en voorzieningen is geregeld in artikel 4.50 tot en met 4.55 van het Waterschapsbesluit. In deze artikelen zijn de belangrijkste regels opgenomen ten aanzien van de vorming van reserves en voorzieningen.

In artikel 14 van de Verordening 'Beleids- en verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland' is omschreven wat het beleid van Delfland met betrekking tot reserves en voorzieningen moet inhouden. Dezenota is een uitwerking van dat artikel.

2.2 Waterschapsbesluit

In het Waterschapsbesluit wordt in artikel 4.52, 4.54 en 4.55 ingegaan op de begrippen reserves en voorzieningen.

In artikel 4.52 worden de reserves onderscheiden naar:

- algemene reserves;
- bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie, waaronder wordt verstaan reserves die dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in de belastingtarieven en niet specifiek besteed dienen te worden;
- overige bestemmingsreserves.

Ingevolge artikel 4.54 worden voorzieningen gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum aanwezige risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, indien het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

In artikel 4.55 wordt met betrekking tot de voorzieningen de volgende rubricering aangehouden:

- voorzieningen voor arbeidsgerelateerde verplichtingen;
- voorzieningen voor baggeren en saneren van waterlopen;
- voorzieningen voor overige onderhoudswerkzaamheden;
- voorzieningen sale and lease back-overeenkomsten;
- voorzieningen voor claims van ingezetenen en bedrijven;
- overige voorzieningen.

Per voorziening wordt de aard, reden en gewenste omvang, evenals de toevoegingen en onttrekkingen afzonderlijk toegelicht.

2.3 Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie

In 2012 heeft de VV de 'Verordening Beleids- en Verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland' (BVD) (verordening ex artikel 108 Waterschapswet) vastgesteld. Deze verordening heeft betrekking op het financieel beleid, het financieel beheer en de financiële organisatie van Delfland. Voor de nota R&V is artikel 14 BVD van belang waarvan de tekst luidt:

Artikel 14 weerstandsvermogen, risicomanagement, reserves en voorzieningen

1. Het beleid omtrent het weerstandsvermogen, risicomanagement, reserves en voorzieningen omvat in ieder geval:
 - a. een beschrijving van de risico's die het waterschap loopt;
 - b. de weerstandscapaciteit van het waterschap, zijnde de middelen en mogelijkheden van het waterschap om niet begrote kosten en risico's te dekken;
 - c. het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, reserves, de weerstandscapaciteit of anderszins;
 - d. de vorming en besteding van reserves;
 - e. de vorming en besteding van voorzieningen;
 - f. de berekening en verwerking van rente over de reserves en de voorzieningen.
2. Als element van het in het eerste lid onder d bedoelde onderdeel reserves wordt voor de reserves die onderdeel uitmaken van de algemene reserves en voor de bestemmingsreserves die niet zijn bedoeld voor tariefsegalisatie per reserve ingegaan op de aard, reden en gewenste omvang.
3. Als element van het in het eerste lid onder e bedoelde onderdeel voorzieningen wordt per voorziening ingegaan op de aard, reden en gewenste (bij onderhoudsvoorzieningen) of noodzakelijke (bij overige voorzieningen) omvang.
4. In de Nota's Risico's en Weerstandvermogen en Reserves en Voorzieningen zullen de kwalificaties en hoe dit wordt toegelicht verder worden uitgewerkt.

2.4 Onderscheid reserves en voorzieningen

In het Waterschapsbesluit worden de begrippen reserves en voorzieningen nader gedefinieerd en toegelicht. Het onderscheid tussen reserves en voorzieningen is onder meer van belang omdat reserves worden gerangschikt onder het eigen vermogen en voorzieningen onder het vreemd vermogen.

Aan een voorziening kleeft een verplichting. De aanwending van reserves is vrijblijvender, omdat de VV een besluit kan nemen over mogelijk een andere aanwending van de reserve.

Algemene- en bestemmingsreserves

Reserves worden omschreven als vermogensbestanddelen die zijn aan te merken als eigen vermogen en die bedrijfseconomisch gezien vrij zijn om te besteden. De vorming en voeding van reserves geschiedt uitsluitend op basis van resultaatbestemming door besluiten van de verenigde vergadering.

De reserves worden onderscheiden in algemene reserves en bestemmingsreserves.

Algemene reserves

De algemene reserves zijn reserves die primair dienen als weerstandsvermogen voor het opvangen van risico's. De minimale omvang van de algemene reserve is mede afhankelijk van de mogelijke risico's en berekende waarde voor kans van risico maal financieel gevolg.

Bestemmingsreserve

Een bestemmingsreserve is een reserve waar aan de VV een bepaalde bestemming heeft gegeven en die daarom niet voor andere doeleinden mag worden gebruikt.

De tariefegalisatiereserves worden gerangschikt onder de bestemmingsreserves.

Stille reserves

De boekwaarde is de waarde waartegen activa en ook wel passiva op de balans zijn opgenomen. Voor veel balansposten is de boekwaarde gelijk aan de werkelijke waarde.

Bijvoorbeeld een banktegoed van 100 euro is ook werkelijk dat bedrag waard.

Bij een aantal bezittingen kan de boekwaarde fors afwijken van de werkelijke waarde. Dit kan het geval zijn bij onder meer vastgoed (gebouwen). Vastgoed kan bijvoorbeeld (nagenoeg) zijn afgeschreven, maar in het economisch verkeer nog wel een aanzienlijke waarde hebben.

Indien bezittingen meer waard zijn dan de boekwaarde is sprake van een stille reserve, die niet op de balans tot uitdrukking komt. Omdat deze activa doorgaans duurzaam aan de bedrijfsuitoefening zijn verbonden en bovendien ook niet snel zijn te verkopen, blijven de stille reserves in deze nota verder buiten beschouwing. Indien een bezitting voor meer dan de boekwaarde wordt verkocht, is sprake van een zogenaamde boekwinst.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor onvermijdbare toekomstige uitgaven waarvan tijdstip en omvang nog niet exact bekend zijn. Op grond van de Waterschapswet worden voorzieningen gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar welke omvang wel redelijkerwijs kan worden ingeschat;
- op balansdatum bestaande risico's met betrekking tot bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs ingeschat kan worden;
- kosten die in een volgend jaar gemaakt zullen worden, indien het kosten betreft die hun oorsprong vinden in het lopende of voorgaande jaar en indien de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal jaren.

Het gaat bij voorzieningen om min of meer onzekere verplichtingen, die te zijner tijd schulden kunnen worden. Ook kunnen voorzieningen betrekking hebben op verplichtingen die samenhangen met een onregelmatige spreiding van de kosten over de diverse jaren, zoals bijvoorbeeld de kosten van groot onderhoud.

Verder kunnen voorzieningen een schatting betreffen van de lasten die voortvloeien uit de bedrijfsvoering, zoals bijvoorbeeld een reorganisatie.

Voor de gevolgen van toekomstige gebeurtenissen, die niet in causaal verband staan tot de huidige bedrijfssituatie, kunnen geen voorzieningen worden gevormd.

Voorzieningen moeten naar beste schatting dekkend zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Als onderbouwing van de voorzieningen wordt gebruik gemaakt van beheerplannen. De onderbouwing, de planning van de uitgaven en de voeding van de voorzieningen zijn in de beheerplannen samengevat en in de tijd uitgezet. Periodiek worden beheerplannen geëvalueerd en dienovereenkomstig, indien noodzakelijk, bijgesteld. Bij het opstellen van de jaarrekening wordt de benodigde omvang van de voorzieningen bepaald en worden de toekomstige dotaties herijkt.

2.5 Functies reserves en voorzieningen

De reserves en voorzieningen hebben de volgende functies: bufferfunctie, bestedingsfunctie, financieringsfunctie en inkomensfunctie.

Bufferfunctie

De algemene reserve is vooral bedoeld om als buffer bij onvoorziene omstandigheden te kunnen worden ingezet. Dit geldt in principe ook voor bestemmingsreserves, die met een risicomotief zijn gevormd. In de praktijk wordt een norm gehanteerd voor het aanhouden van een minimaal niveau aan reserves.

In hoofdstuk 4 en 5 in deze nota wordt dit per reserve en voorziening aangegeven.

Bestedingsfunctie

De bestemmingsreserves en voorzieningen zijn, al dan niet (wettelijk) verplicht, in het leven geroepen om te kunnen worden besteed aan een van tevoren door de VV bepaald doel.

Financieringsfunctie

De financiering van investeringsuitgaven kan enerzijds geschieden door het gebruiken van de reserves en voorzieningen als financieringsmiddel (interne financiering) of anderzijds door het aantrekken van vaste geldleningen (externe financiering). Bij de inzet van reserves en voorzieningen als financieringsbron, hoeft voor dat deel geen beroep te worden gedaan op de geld- en kapitaalmarkt.

Inkomensfunctie

Als het waterschap de activa met eigen vermogen financiert, hoeft het waterschap geen lening af te sluiten. Hierdoor is sprake van bespaarde rente. Delfland berekent geen rente over het eigen vermogen. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de bespaarde rente.

*2.6 Minimum en maximumposities reserves en voorzieningen***Algemene reserves**

Op basis van de functie van de algemene reserves moet een dergelijke reserve minimaal de geïnventariseerde risico's kunnen opvangen (het zogenaamde weerstandsvermogen). De bepaling van het benodigde weerstandsvermogen is geregeld in de 'Nota risico's en weerstandsvermogen Delfland'. Voor de algemene reserves geldt geen maximumniveau.

Bestemmingsreserves

Het doel en de hoogte van de bestemmingsreserves is gebaseerd op een bestuurlijk besluit. Wanneer de maximale omvang van de bestemmingsreserve is bereikt, blijven verdere toevoegingen achterwege.

Voorzieningen

De voorzieningen moeten dekkend zijn voor de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn ingesteld (niet meer en niet minder). De verplichtingen zijn gebaseerd op actuele beheersplannen (op het gebied van onderhoud) en actuele geïnventariseerde verplichtingen (personeel en overig).

3 Beleid ten aanzien van reserves

3.1 Algemeen

Bevoegdheid

De VV is bevoegd tot het instellen van, het opheffen van en het toevoegen en onttrekken van middelen aan reserves. De VV kan besluiten een reserve een andere bestemming te geven dan deze oorspronkelijk had. Volgens het Waterschapsbesluit dient het waterschap voor iedere reserve bestuurlijk vastgesteld beleid te hebben.

Algemeen

Reserves worden gevormd door bestemming van het exploitatieresultaat over enig jaar. Eenmaal per jaar wordt door de VV bij de vaststelling van de jaarrekening beoordeeld of:

- nieuwe reserves wenselijk zijn en zo ja, met welk doel en welke omvang;
- bestaande reserves nog gewenst zijn en of de omvang nog wel passend is.

In relatie tot investeringen kunnen slechts bestemmingsreserves worden opgebouwd om de afschrijvingslasten van toekomstige investeringsuitgaven te dekken. Het is niet toegestaan ontvangen investeringssubsidies aan een bestemmingsreserve te doteren.

3.2 Algemene reserves

De algemene reserves hebben geen specifieke bestemming en dienen vooral om eventueel toekomstige tegenvallers van algemene aard te kunnen opvangen. Delfland onderscheidt op dit moment de volgende algemene reserves:

- Algemene reserve weerstandsvermogen watersysteembeheer;
- Algemene reserve weerstandsvermogen zuiveringsbeheer;
- Algemene reserve vrij inzetbaar watersysteembeheer;
- Algemene reserve vrij inzetbaar zuiveringsbeheer.

In de praktijk wordt echter geen onderscheid gemaakt tussen 'weerstandsvermogen' en 'vrij inzetbaar'. Op dit moment wordt per taak één algemene reserve aangehouden die primair dient voor het kunnen opvangen van de geïnventariseerde risico's (weerstandsvermogen), zoals deze in enig P&C-document is berekend. De algemene reserve kan pas worden ingezet voor het deel dat het minimum van het berekende weerstandsvermogen overschrijdt; dat gedeelte geldt dan als 'vrij inzetbaar'.

Delfland kent twee algemene reserves: de Algemene reserve watersysteembeheer en de Algemene reserve zuiveringsbeheer. De Algemene reserves vrij inzetbaar watersysteembeheer en Algemene reserve vrij inzetbaar zuiveringsbeheer zijn komen te vervallen.

Hieronder worden de beide algemene reserves toegelicht.

Naam	Algemene reserve watersysteembeheer
Doel:	Opvangen van risico's die voortvloeien uit de bedrijfsvoering met betrekking tot het watersysteembeheer. Het meerdere geldt als 'vrij inzetbaar'.
Ingesteld:	2014
Voeding:	Exploitatieresultaat
Maximale omvang:	n.v.t.
Minimale omvang:	Het bij de begroting of jaarrekening vastgestelde risicoprofiel
Beoordeling saldo:	Jaarlijks aan de hand van het berekende risicoprofiel
Ambtelijk beheerder:	Secretaris-directeur

Naam	Algemene reserve zuiveringsbeheer
Doel:	Opvangen van risico's die voortvloeien uit de bedrijfsvoering met betrekking tot het zuiveringsbeheer. Het meerdere geldt als 'vrij inzetbaar'.
Ingesteld:	2014
Voeding:	Exploitatieresultaat
Maximale omvang:	n.v.t.
Minimale omvang:	Het bij de begroting of jaarrekening vastgestelde risicoprofiel
Beoordeling saldo:	Jaarlijks aan de hand van het berekende risicoprofiel
Ambtelijk beheerder:	Secretaris-directeur

3.3 Egalisatiereserves

3.3.1 Binnen Delfland worden tot vaststelling van deze nota de volgende tariefegalisatiereserves onderscheiden:

- Egalisatiereserve gebouwd;
- Egalisatiereserve ingezetenen;
- Egalisatiereserve ongebouwd.
- Egalisatiereserve renteomslag (zie ook hoofdstuk 5).

Tariefegalisatiereserves

Binnen de watersysteemheffing worden categorieën belastingplichtigen onderscheiden (gebouwd, ingezetenen en ongebouwd). Voor deze categorieën heeft Delfland in 2008 tariefegalisatiereserves ingesteld. Het doel van deze reserves is om in enig jaar de door de betreffende categorie teveel of te weinig betaalde bedragen (dit is het verschil tussen de geraamde en de werkelijke belastingopbrengst van die categorie) weer aan dezelfde categorie ten goede dan wel ten laste te laten komen. Deze verrekening vindt plaats gedurende een periode van 5 jaar bij de tariefberekening. Het jaarlijks op basis van de kostentoedelingsverordening berekende tarief wordt in positieve of negatieve zin daarmee fractioneel aangepast.¹

Met betrekking tot deze reserves zijn sinds de introductie de volgende ontwikkelingen, ervaringen en besluiten te melden:

- Wijziging van onder meer de Waterschapswet leidde in 2009 tot nieuwe belastingcategorieën (natuur, wegen) waarbij de bestandsopbouw voor een deel plaatsvond op basis van voorlopige schattingen en dientengevolge in de eerste jaren relatief grote verschillen tussen raming en realisatie lieten zien. Inmiddels zijn de belastingbestanden betrouwbaar en ontstaan er minder verschillen tussen raming en realisatie.
- De verrekeningsystematiek is relatief ondoorzichtig en administratief bewerkelijk.
- Los van de egalisatiereserves is het mogelijk om uit het vrij inzetbare gedeelte van de Algemene reserve watersysteemheffing bedragen in te zetten voor mogelijke tariefsverlaging of compensatie.

¹ Deze methodiek is nader uitgewerkt in een brief aan de VV van 2 februari 2015, kenmerk 1174796.

- Met betrekking tot de egalisatiereserve gebouwd is in het coalitieakkoord 2015-2019 een passage opgenomen om jaarlijks € 200.000 uit deze reserve in te zetten voor de categorie ongebouwd (dit als extra compensatie van de zogenaamde weeffout in de Waterschapswet bij het toedelen van kosten aan de verschillende categorieën). Het tarief voor ongebouwd wordt daarmee iets lager dan op basis van de kostentoedelingsverordening het geval zou zijn.
- Bij de behandeling van de oorspronkelijke nota in de commissie BOB op 8 september 2015 (waarbij werd voorgesteld om de egalisatiereserves over te hevelen naar de Algemene reserve watersysteembeheer) heeft de commissie voorgesteld om de tariefegalisatiereserves te handhaven. Deze reserves zijn immers gevoed vanuit de categorieën waarvoor de reserves zijn bedoeld.

De tariefegalisatiereserves voor gebouwd, ingezetenen en ongebouwd blijven gehandhaafd.

Gedurende deze bestuursperiode (2016-2019) wordt jaarlijks € 200.000 uit de egalisatiereserve gebouwd ingezet voor de categorie ongebouwd.

Egalisatiereserve renteomslag

De egalisatiereserve renteomslag is in 2008 gevormd en bedoeld om afwijkingen tussen het geraamde en het werkelijke renteresultaat budgettair te neutraliseren. In grote lijnen werkt de egalisatiereserve renteomslag op dezelfde wijze als tariefegalisatiereserves. Het verschil tussen het geraamde en het werkelijke renteresultaat over enig jaar wordt gestort in of onttrokken aan de egalisatiereserve.

Onderstaand is de egalisatiereserve renteomslag toegelicht.

Naam	Egalisatiereserve renteomslag
Doel:	Het verschil tussen het geraamde en werkelijke renteresultaat wordt door middel van resultaatbestemming toegevoegd (of onttrokken) aan de Egalisatiereserve renteomslag
Ingesteld:	Jaarrekening 2008
Voeding:	Het voordelige verschil tussen het begrote en het werkelijke renteresultaat in jaar t
Onttrekking	Het nadelige verschil tussen het begrote en het werkelijke renteresultaat in jaar t
Maximale omvang	1% van de boekwaarde waarover rente wordt berekend
Minimale omvang	Het verschil tussen het geraamde en werkelijke renteresultaat van het afgelopen jaar.
Beoordeling saldo:	Jaarlijks als onderdeel van de bestemming van het resultaat van de jaarrekening
Ambtelijk beheerder:	Hoofd sector Bedrijfsvoering

De maximale omvang was in het verleden bepaald op het verschil tussen de geraamde en de werkelijke inkomsten uit het renteresultaat over een periode van vijf jaar. Met het vaststellen van deze nota wordt betere en eenvoudiger grondslag gehanteerd; de maximale omvang van de reserve wordt bepaald op 2% van de boekwaarde van de activa waarover rente wordt berekend. Door het aanhouden van dit saldo kan een rentestijging van 1% voor een periode van 2 jaar worden opgevangen zonder dat dit tot financiële gevolgen voor de exploitatie leidt. De boekwaarde van de activa met renteberekening bedraagt per 31 december 2014 afgerond € 616 miljoen. De maximale hoogte van de reserve zou dan per 31 december 2014 een bedrag van afgerond € 12,2 miljoen bedragen.

In de huidige nota R&V is opgenomen dat het verschil tussen het geraamde en werkelijke renteresultaat over enig jaar wordt gestort in dan wel onttrokken aan de egalisatiereserve .

Het saldo van de reserve bedraagt op 31 december 2014 in totaal € 13,5 miljoen. Dit bedrag ligt € 1,3 miljoen boven het saldo van € 12,2 miljoen op basis van 2% van de boekwaarde van de activa met renteberekening.

De maximale omvang van de Egalisatiereserve renteomslag wordt bepaald op 2% van de boekwaarde van de activa waarover rente wordt berekend.
Op basis van het saldo per 31 december 2014 van deze reserve en de berekende maximale omvang van 2% valt een bedrag vrij van afgerond € 1,3 miljoen. Het vrijgevalen bedrag van € 1.309.000 wordt toegevoegd aan de Algemene reserves Watersysteembeheer en Zuiveringsbeheer.

Het verschil tussen het geraamde en het werkelijke renteresultaat wordt door middel van resultaatbestemming gestort (of onttrokken) aan de Egalisatiereserve renteomslag.

3.4 Overige bestemmingsreserves

Delfland kent tot vaststelling van de nota de volgende drie bestemmingsreserves:

- Reserve onderhoud bruggen;
- Reserve frictiekosten.
- Reserve tijdelijke huisvesting

Reserve onderhoud bruggen

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2007 is besloten om een bestemmingsreserve te creëren voor het (achterstallig) onderhoud van de over te dragen bruggen aan de gemeente Midden-Delfland en Westland en hierin een bedrag te storten van € 300.000. De achtergrond van deze reserve is onduidelijk en mede gelet op het relatief geringe bedrag wordt deze reserve opgeheven en wordt het saldo toegevoegd aan de algemene reserve Watersysteembeheer.

De reserve onderhoud bruggen wordt opgeheven en het saldo van € 300.000 wordt toegevoegd aan de Algemene reserve watersysteembeheer.

Reserve frictiekosten

De reserve frictiekosten is bestemd voor de dekking van de personele- en materiële uitgaven die voortkomen uit de organisatiemaatregelen op grond van de Kadernota 2011 (verlaging van het investeringsvolume en de bezuinigingen op de exploitatie en de formatie). De reserve is vanaf 2016 ook beschikbaar voor de doorontwikkeling van de organisatie gericht op het realiseren van het WBP5 en het coalitieprogramma.

Naam	Reserve frictiekosten
Doel:	Afdekking kosten van personele- en materiële uitgaven die voortkomen uit reorganisaties
Ingesteld:	Kadernota 2011
Voeding:	n.v.t.
Onttrekking:	n.v.t.
Maximale omvang	n.v.t.
Minimale omvang	n.v.t.
Beoordeling saldo:	Jaarlijks als onderdeel van de bestemming van het resultaat van de jaarrekening
Ambtelijk beheerder	Secretaris-directeur

In de resultaatsbestemming over 2011 is een bedrag van € 8,5 miljoen toegevoegd aan de toen nieuw ingestelde reserve frictiekosten. In de jaarrekening 2015 zal een inschatting met onderbouwing worden opgenomen van de nog in 2016 en volgende jaren benodigde frictiekosten die voortkomen uit organisatiemaatregelen. Het niet benodigde deel kan worden toegevoegd aan de algemene reserves voor het watersysteembeheer en het waterzuiveringsbeheer.

Reserve tijdelijke huisvesting

Door vaststelling van de jaarrekening 2014 is besloten tot instelling van de Reserve tijdelijke huisvesting. Door resultaatbestemming van het voordelig saldo van de jaarrekening 2014 is een bedrag van € 1,2 miljoen in de reserve gestort. De reserve is ingesteld voor het dekken van de kosten van tijdelijke huisvesting in verband met de verbouw van de huidige huisvesting.

Naam	Reserve tijdelijke huisvesting
Doel:	Dekken van de kosten van tijdelijke huisvesting
Ingesteld:	2014
Voeding:	Exploitatieresultaat
Maximale omvang:	n.v.t.
Minimale omvang:	n.v.t.
Beoordeling saldo:	Jaarlijks aan de hand van de voortgang huisvesting
Ambtelijk beheerder:	Hoofd sector Bedrijfsvoering

4 Beleid ten aanzien van voorzieningen

4.1 Algemeen

Bevoegdheid

De bevoegdheid voor het instellen van een voorziening ligt bij de VV.²

Om deze reden moet het waterschap voor iedere voorziening bestuurlijk vastgesteld beleid hebben. Afgezien van de in het Waterschapsbesluit genoemde (verplichte) voorzieningen, is het streven het aantal voorzieningen te beperken.

Jaarlijks moet het bij elke voorziening behorende beheerplan worden herijkt om te kunnen beoordelen of de omvang van de getroffen voorziening nog voldoende is voor de dekking van de achterliggende verplichting. De ambtelijke beheerder van de voorziening is belast met de beoordeling en het eventueel doen van een voorstel over bijstelling van het saldo van de voorziening.

Dotaties en onttrekkingen

De besteding van een voorziening is alleen mogelijk voor het aangegeven doel van de voorziening.

De voorziening wordt in het jaar van de instelling ten laste van de exploitatie gevormd. De jaarlijkse stortingen in een voorziening worden eveneens ten laste van de exploitatie gebracht. Tenminste eenmaal per jaar moet worden vastgesteld of de omvang van de voorziening in overeenstemming is met de achterliggende kostenraming, verplichting, het verlies of risico. Wanneer een voorziening ontoereikend blijkt te zijn, moet de voorziening ten laste van de exploitatie op peil worden gebracht. Wanneer een voorziening te hoog is ten opzichte van de benodigde omvang, moet het verschil vrijvallen ten gunste van de exploitatie.

4.2 Indeling voorzieningen

In de begroting 2015 van Delfland is sprake van de volgende voorzieningen:

- Voorziening wachtgeld;
- Voorziening pensioenen;
- Voorziening bijdrage slibverbrandingsinstallatie;
- Voorziening onderhoudsbaggeren;
- Voorziening onderhoud watergangen;
- Voorziening onderzoekskrediet;
- Voorziening jubileumuitkeringen;
- Voorziening groot onderhoud zuiveringstechnische werken.

Hieronder worden de voorzieningen toegelicht.

Voorziening wachtgeld

De voorziening wachtgeld dekt de toekomstige wachtgeldaanspraken van ex-medewerkers en collegeleden. Het betreft een zogenaamde arbeidsgerelateerde verplichting waarvoor in overeenstemming met artikel 4.55 van het Waterschapsbesluit een voorziening moet worden gevormd.

Naam	Voorziening wachtgeld
Doel:	Afdekken van wachtgeldverplichtingen
Ingesteld:	2001
Voeding:	Op basis van de gemiddelde nominale wachtgeldverplichting over een meerjarige periode
Onttrekking:	n.v.t.
Maximale omvang	Afhankelijk van het aantal wachtgeldverplichtingen, de omvang van de jaarlijkse uitkering en de looptijd van de verplichting
Minimale omvang	n.v.t.
Ambtelijk beheerder	Hoofd sector Bedrijfsvoering

² Artikel 12 van de Verordening Beleids- en Verantwoordingsfunctie Hoogheemraadschap van Delfland

Voorziening pensioenen

Op grond van het Waterschapsbesluit (artikel 4.55) moeten de pensioenen van de oud-bestuurders worden afgedekt door een hiertoe gevormde voorziening.

Naam	Voorziening pensioenen
Doel:	Het dekken van de pensioenverplichtingen van de oud-bestuurders
Ingesteld:	2001
Voeding:	n.v.t.
Onttrekking:	n.v.t.
Maximale omvang	n.v.t.
Minimale omvang	n.v.t.
Ambtelijk beheerder	Hoofd sector Bedrijfsvoering

Voorziening bijdrage slibverbrandingsinstallatie

Voor de bouw van de slibverbrandingsinstallatie door DRSH Zuiveringsslib N.V. is een bedrag van in totaal € 20,6 miljoen aan subsidie ontvangen en gestort in een voorziening. Deze voorziening is gerelateerd aan de afschrijvingsduur van de installatie (25 jaar) en wordt na deze periode opgeheven. De desbetreffende installatie is overigens niet in eigendom van Delfland. Het gaat hier om een bijdrage in de afschrijvingslasten van een andere partij.

Naam	Voorziening bijdrage slibverbrandingsinstallatie
Doel:	Afdekken bijdrage in de afschrijvingslasten van de slibverbrandingsinstallatie
Ingesteld:	1995
Voeding:	n.v.t.
Onttrekking:	Jaarlijks € 850.000
Maximale omvang	De totale afschrijvingslasten van de installatie (aandeel Delfland)
Minimale omvang	De resterende afschrijvingslasten van de installatie (aandeel Delfland)
Ambtelijk beheerder	Hoofd sector Zuivering en Technisch Onderhoud

Voorziening onderhoudsbaggeren

Op basis van het vastgestelde beheerplan onderhoudsbaggeren is een voorziening baggeren ingesteld.

Naam	Voorziening onderhoudsbaggeren
Doel:	Het egaliseren van grote schommelingen in de exploitatie als gevolg van het onderhoudsbaggeren
Ingesteld:	2010
Voeding:	Jaarlijks t.l.v. de exploitatie op basis van de verwachte gemiddelde meerjarige kosten van het onderhoudsbaggeren
Onttrekking:	n.v.t.
Maximale omvang	n.v.t.
Minimale omvang	n.v.t.
Ambtelijk beheerder	Hoofd sector Waterbeheer

Voorziening onderhoud watergangen

Op basis van het beheerplan onderhoud watergangen is een voorziening onderhoud watergangen ingesteld.

Naam	Voorziening onderhoud watergangen
Doel:	Het egaliseren van grote schommelingen in de exploitatie als gevolg van het onderhoud aan watergangen
Ingesteld:	2014
Voeding:	Jaarlijks t.l.v. de exploitatie op basis van de verwachte gemiddelde meerjarige kosten van het onderhoud
Onttrekking:	n.v.t.
Maximale omvang	n.v.t.
Minimale omvang	n.v.t.
Ambtelijk beheerder	Hoofd sector Waterbeheer

Voorziening onderzoekskosten

Over het algemeen leiden de gemaakte kosten van onderzoek tot een investeringsproject. Voor de dekking van de onderzoekskosten die niet leiden tot een investeringsproject en daarmee niet tot een kredietaanvraag bij het algemeen bestuur, is een voorziening gevormd.

Naam	Voorziening onderzoekskosten
Doel:	Het dekken van de kosten van onderzoek welke niet hebben geleid tot een investeringsproject
Ingesteld:	2011
Voeding:	Op basis van de gerealiseerde afboekingen vindt voor hetzelfde bedrag een toevoeging plaats waardoor de voorziening op het gewenste niveau blijft
Onttrekking:	n.v.t.
Maximale omvang	€ 3.000.000
Minimale omvang	n.v.t.
Ambtelijk beheerder	Hoofd sector Bedrijfsvoering

Voorziening jubileumuitkeringen

Deze voorziening is gevormd voor de dekking van de kosten van jubileumuitkeringen wegens langjarige dienstverbanden.

Naam	Voorziening jubileumuitkeringen
Doel:	Het dekken van de kosten van jubileumuitkeringen wegens langjarige dienstverbanden
Ingesteld:	2012
Voeding:	Op basis van de verwachte jubileumuitkeringen volgens het meest recente personeelsbestand
Onttrekking:	n.v.t.
Maximale omvang	n.v.t.
Minimale omvang	n.v.t.
Ambtelijk beheerder	Hoofd sector Bedrijfsvoering

Voorziening groot onderhoud zuiveringstechnische werken

Op basis van het beheerplan voor het groot onderhoud van zuiveringstechnische werken is een voorziening ingesteld. Op basis van de verwachte onderhouds vervangingen over een periode van vijf jaar, wordt jaarlijks ten laste van de exploitatie een bedrag in de voorziening gestort. De kosten van de werkelijke vervangingen komen ten laste van de voorzieningen.

Naam	Voorziening groot onderhoud zuiveringstechnische werken
Doel:	Het dekken en egaliseren van de kosten van de onderhouds vervangingen van zuiveringstechnische werken
Ingesteld:	2013
Voeding:	Jaarlijks t.l.v. de exploitatie op basis van de verwachte onderhouds vervangingen over de periode 2014-2019
Onttrekking:	n.v.t.
Maximale omvang	n.v.t.
Minimale omvang	n.v.t.
Ambtelijk beheerder	Hoofd sector Zuivering en Technisch Onderhoud

5 Rente reserves en voorzieningen

Delfland hanteert voor de toerekening van rente het principe van totaalfinanciering. Dit betekent dat niet voor iedere investering een aparte geldlening wordt aangetrokken maar dat het geheel van alle investeringen wordt gefinancierd door middel van de inzet van reserves en voorzieningen en opgenomen geldleningen.

Delfland berekent geen rente over de reserves en voorzieningen. Dit rentevoordeel wordt verwerkt in het renteresultaat en komt tot uitdrukking in een lagere toegerekende rente over de boekwaarde van activa. Feitelijk worden hiermee de exploitatielasten kunstmatig laag gehouden en wordt de 'bespaarde rente' ingezet als een structureel dekkingsmiddel. Dit structurele dekkingsmiddel hangt natuurlijk samen met het ter beschikking hebben van eigen vermogen en/of voorzieningen.

Delfland werkt met de methode van een meerjarig renteomslagpercentage.

Op basis van deze methode wordt een vooraf vastgesteld rentepercentage (het zogenaamde omslagpercentage) over de boekwaarde van de geactiveerde investeringen en de boekwaarde van het onderhanden werk toegerekend aan de exploitatie respectievelijk het onderhanden werk. Dit omslagpercentage wordt jaarlijks bij de Kadernota vastgesteld.

Tegenover deze doorberekende rente op basis van het omslagpercentage staan de werkelijke rentekosten. De werkelijke rentekosten betreffen voor Delfland alleen de betaalde rente over de aangetrokken langlopende geldleningen, het rekening courant krediet en de aangetrokken kasgeldleningen.

Het verschil tussen de werkelijke rentekosten en de doorberekende rentekosten op basis van het omslagpercentage is het zogenaamde renteresultaat.

Het verschil tussen het geraamde renteresultaat in de begroting en het werkelijke renteresultaat in de jaarrekening, wordt conform vastgesteld beleid gestort in, dan wel onttrokken aan de Egalisatiereserve renteomslag.

Door de toepassing van deze systematiek wordt het exploitatiesaldo niet beïnvloed door renteschommelingen en daarmee het renteresultaat. Immers de afwijking van het werkelijke renteresultaat ten opzichte van het geraamde renteresultaat wordt verrekend met de egalisatiereserve.

Het rentebeleid van Delfland is uitgewerkt in een Beleidsnota rente.